

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 22 lutego 2016 roku, małoletni powód K. R., reprezentowany przez przedstawicielkę ustawową – matkę M. R., wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W.: kwoty 200'000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 25 września 2015 roku do dnia zapłaty, tytułem częściowego zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę doznaną w wyniku uszkodzenia ciała i rozstroju zdrowia, będących następstwem wypadku komunikacyjnego jakiemu uległ w dniu 9 maja 2015 roku oraz renty z tytułu zwiększonych potrzeb w kwocie po 3'240 zł miesięcznie, począwszy **od sierpnia 2015 roku**, na przyszłość, płatnej do 10-go dnia każdego miesiąca, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat. Nadto powód wniósł o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu, według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

(pozew, k. 3-18)

W odpowiedzi na pozew, Towarzystwo (...) S.A. w W., w pierwszej kolejności wniosło o odrzucenie pozwu na podstawie art. 199 § 1 pkt. 3 k.p.c. oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu, ewentualnie o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Strona pozwana podniosła zarzut przyczynienia się opiekunów prawnych małoletniego powoda do powstania szkody w 90%.

(odpowiedź na pozew, k. 280-290)

Pismem z dnia 27 lutego 2018 roku powód wskazał, iż **ogranicza roszczenia rentowe** i domaga się:

- za miesiąc maj 2015 roku 514 zł na które składa się opieka osób trzecich i leki przeciwbólowe;
- za miesiąc czerwiec 2015 roku 2430 zł na które skład się opieka osób trzecich, psychoterapia, koszt dojazdów i leków neurologicznych;
- za okres od lipca do grudnia 2015 roku 2612 zł na które składa się opieka osób trzecich, rehabilitacja, psychoterapia, koszty dojazdów i leków neurologicznych;
- za okres od stycznia do sierpnia 2016 roku 2660 zł na które składa się opieka osób trzecich, psychoterapia, koszty dojazdów i leków neurologicznych;
- za okres od sierpnia do grudnia 2016 roku 1340 zł na które składa się opieka osób trzecich, psychoterapia, koszty dojazdów i leków neurologicznych;
- za okres od stycznia do sierpnia 2016 roku 2660 zł na które składa się opieka osób trzecich, psychoterapia, koszty dojazdów.
- za okres od stycznia do lutego 2017 roku 1300 zł na które składa się, psychoterapia, koszty dojazdów i leków neurologicznych.

Powód w wymienionym piśmie oświadczył, iż dochodzi roszczeń rentowych do lutego 2017 roku włącznie. Podał, iż wydatkował na rehabilitację po 500 zł miesięcznie, zaś koszt zajęć na basenie kształtował się na poziomie 52 zł miesięcznie, zatem łącznie na ten cel w okresie od lipca do grudnia 2015 wydatkował po 552 zł miesięcznie.

(pismo, k.658-661)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny,

W dniu 9 maja 2015 roku, około godziny 15:30, w miejscowości G., na drodze przebiegającej z miejscowości Ż. do miejscowości Z. miał miejsce wypadek komunikacyjny. Kierujący rowerem powód, wyjeżdżając z posesji o nr (...) nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu jadącemu w kierunku miejscowości Z. pojazdowi marki F. (...) o nr rej. (...), kierowanemu przez W. S., w wyniku czego doszło do zderzenia obu pojazdów i potrącenia 8-letniego wówczas powoda.

(notatka urzędowa KPP w K., k.25-27, odpis skrócony aktu urodzenia powoda, k.266)

Z miejsca zdarzenia powód został przetransportowany przez Lotnicze Pogotowie (...) do Instytutu Centrum (...) w Ł.. Powód został przyjęty na Pododdział Anestezjologii i Intensywnej Terapii Pediatricznej. Znajdował się w stanie ciężkim, był zaintubowany i wentylowany mechanicznie. Rozpoznano u niego uraz wielonarządowy, stłuczenie płuca lewego, uraz czaszkowo – mózgowy, stłuczenia mózgu, złamanie porzyny kości łokciowej lewej, złamanie wyrostka łokciowego lewego.

W dniu 16 maja 2015 roku, powód przeszedł zabieg operacyjny – zespolono złamany wyrostek łokciowy metodą Webera. Po zabiegu kończynę uruchomiono w opatrunku gipsowym ramiennie – dłoniowym.

W dniu 18 maja 2015 roku, powód został ekstubowany.

W dniu 20 maja 2015 r., K. R. został przeniesiony do Oddziału Neurologii (...) w Ł.. Chłopiec był przytomny, znajdował się w stanie stabilnym, był wydolny krążeniowo i oddechowo. W dniu 3 czerwca 2015 roku, został wypisany do domu, z poprawą stanu ogólnego, z zalecanymi systematycznej kontroli w poradniach: Okulistycznej, Neurologicznej i Neurochirurgicznej oraz zaleceniem zgłoszenia się do Kliniki (...).

W okresie od 30 czerwca do 2 lipca 2015 roku, powód przebywał w Klinice (...). Powodowi zdjęto wówczas gips i wdrożono leczenie usprawniające.

(dokumentacja medyczna Lotniczego Pogotowia (...), k.29, karty informacyjne (...) w Ł., k. 39-52, historia choroby, k. 53-70, dokumentacja medyczna, k. 71-72, 306-318; zeznania przedstawicielki ustawowej powoda, e-protokół, k. 213, adnotacja – 00:03:40, k. 711v)

Po wyjściu ze szpitala powód uczył się na nowo chodzić. Potrzeby fizjologiczne załatwiał w pieluchy.

(zeznania przedstawicielki ustawowej powoda, e-protokół, k. 213, adnotacja – 00:03:40, k.711v)

Po wypadku powód pozostawał pod opieką poradni ortopedycznej.

Od lipca 2015 roku powód korzystał z zabiegów rehabilitacyjnych. Zabiegi odbywały się dwa razy w tygodniu, w Ż., w prywatnym gabinecie. Koszt rehabilitacji wynosił 400-500 zł. W lutym 2016 roku powód poniósł z tego tytułu wydatek w wysokości 520 zł.

Powód korzystał również z terapii psychologicznej w prywatnym gabinecie w K.: odbywała się terapia rodzinna oraz indywidualna. Wizyty odbywały się 4-5 razy w miesiącu przez okres 2 lat, koszt psychoterapii wynosił ok. 200 zł za sesję. Powód odbył 5 sesji w czerwcu 2015 roku (640 zł), 10 spotkań we wrześniu i grudniu 2015 (po 1'000 zł) w styczniu 2016 – 5 spotkań (500 zł) i w marcu 2016 roku (10 spotkań – 100 zł). Następnie powód korzystał z pomocy szkolnego psychologa. Powód przyjmował lek nootropil. Koszt miesięcznej kuracji wynosił 30 zł.

(opinia Niepublicznej Poradni (...) w K., k. 240-241; dokumentacja medyczna, k. 561-565, rachunki, k. 255,259,260,261,262, 321; 662,663; zeznania przedstawicielki ustawowej powoda, e-protokół, k. 213, adnotacja – 00:03:40, k. 711v)

Na rehabilitację i terapię psychologiczną powód był zawożony przez rodziców samochodem osobowym V. (...). Rehabilitacja odbywała się 3 km od miejsca zamieszkania powoda. Na terapię psychologiczną powód był zawożony do K., ok. 25 km od swojego miejsca zamieszkania. W K. powód korzystał czasem z basenu. Wyjazdy na basen odbywały się

także przed wypadkiem z 9 maja 2015 roku. Często wyjazdy na basen były łączone z wizytami u lekarzy. Koszt jednej godziny zajęć basenowych wynosił 13 zł.

(zeznania przedstawicielki ustawowej powoda, e-protokół, k. 213, adnotacja – 00:13:34, k. 712)

Po wypadku, powód przez długi czas bał się sam spać, musiał mieć w nocy zapaloną lampkę, moczył się do łóżka. Miał obawy przed wychodzeniem na ulicę. Chłopiec napotykał na trudności w nauce, miał problemy z koncentracją. Korzystał z nauczania indywidualnego. Do chwili obecnej uczęszcza na zajęcia wyrównawcze.

(zeznania przedstawicielki ustawowej powoda, e-protokół, k. 213, adnotacja – 00:03:40, k. 711v)

Przed wypadkiem powód jeździł do szkoły (oddalonej o ok. 2 km od jego miejsca zamieszkania) autobusem. Obecnie jest tam zawożony samochodem.

(zeznania przedstawicielki ustawowej powoda, e-protokół, k. 213, adnotacja – 00:13:34, k. 712)

Matka powoda zrezygnowała z pracy, ażeby zająć się synem.

(zeznania przedstawicielki ustawowej powoda, e-protokół, k. 213, adnotacja – 00:03:40, k. 711v)

Powód w związku z problemami z pamięcią przyjmuje lek Nootropil. Jest on przepisywany przez lekarza rodzinnego. Miesięczny wydatek z tego tytułu to kwota 30 zł.

(zeznania przedstawicielki ustawowej powoda, e-protokół, k. 213, adnotacja – 00:13:34, k. 712)

Orzeczeniem z dnia 14 lipca 2015 roku, powód został uznany za osobę niepełnosprawną.

(orzeczenie o niepełnosprawności, k.238-239)

Powód półtora roku przed wypadkiem przeżył złamanie kłykcia bocznego kości ramiennej lewej leczone operacyjnie.

(zeznania przedstawicielki ustawowej powoda, e-protokół, k. 213, adnotacja – 00:13:34, k. 712)

Kierujący rowerem K. R. wyjechał z posesji na drogę publiczną nie zachowując szczególnej ostrożności w wyniku czego nie ustąpił pierwszeństwa pojazdowi jadącemu drogą. Kierowca jadącego drogą samochodu F. (...) wykonał manewr zmiany kierunku jazdy dla ominięcia rowerzysty, jednak nie zdołał ominąć rowerzysty. Samochód uderzył zderzakiem przednim (pod reflektorem prawym) w przednie koło roweru. W wyniku uderzenia rowerzysta uderzył w prawy bok pojazdu oraz głową w szybę przednią samochodu.

Poruszający się rowerem powód, w momencie zdarzenia naruszył art. 17 pkt. 2 Prawa o ruchu drogowym mówiący o tym, że „kierujący pojazdem, włączając się do ruchu, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność oraz ustąpić pierwszeństwa innemu pojazdowi lub uczestnikowi ruchu”. Spowodował on powstanie stanu zagrożenia poprzez to, że nie zachował szczególnej ostrożności oraz nie ustąpił pierwszeństwa nadjeżdżającemu pojazdowi przez co doprowadził do kolizji z samochodem.

(pisemna opinia biegłego W. W., k. 474-483; ustna opinia uzupełniająca, e-protokół, k. 535, adnotacja – 00:01:29,, k. 521v)

Prędkość uczestniczącego w zdarzeniu samochodu F. (...) wynosiła ok. 40 km/h. Prędkości obu pojazdów uczestniczących w zdarzeniu były zdecydowanie mniejsze od prędkości dopuszczalnej w miejscu wypadku.

(pisemna opinia biegłego W. W., k.474-483; ustna opinia uzupełniająca, e-protokół, k. 535, adnotacja – 00:01:29, 00:07:50, k. 521v)

Dziecko w wieku 8 lat nie powinno bez opieki osoby dorosłej jechać rowerem po drodze publicznej. Zgodnie z art.2 pkt. 18 Prawa o ruchu drogowym osoba w wieku do 10 lat kierująca rowerem pod opieką osoby dorosłej jest pieszym. Zgodnie z art. 8.1 pkt 10 ustawy z dnia 5.01.2011 roku o kierujących pojazdami dla uzyskania uprawnień do kierowania rowerem wymagany jest minimalny wiek 10 lat.

(pisemna opinia biegłego W. W., k. 474-483; ustna opinia uzupełniająca, e-protokół, k. 535, adnotacja – 00:01:29,, k. 521v)

W momencie zdarzenia na podwórku przebywał ojciec powoda. Matka powoda nie była świadkiem wypadku syna.

(zeznania przedstawicielki ustawowej powoda, e-protokół, k. 213, adnotacja – 00:03:40, k. 711v)

Powód posiada starsze rodzeństwo – siostrę w wieku 16 lat.

(zeznania przedstawicielki ustawowej powoda, e-protokół, k. 213, adnotacja – 00:13:34, k.712)

Zdarzało się, że K. opuszczał miejsce swojego zamieszkania i udawał się za wiedzą rodziców, do rodziny zamieszkującej w sąsiedztwie.

(zeznania przedstawicielki ustawowej powoda, e-protokół, k.213, adnotacja – 00:03:40, k. 711v)

Z punktu widzenia ortopedii w wyniku wypadku w dniu 9 maja 2015 r. małoletni K. R. doznał złamania wyrostka łokciowego kości łokciowej lewej. Uraz łokcia nałożył się na skutki poprzedniego złamania w obrębie stawu łokciowego – złamania kłykcia bocznego kości ramiennej, jakiego powód doznał w wieku 6 lat.

Trwały uszczerbek na zdrowiu w związku z urazem łokcia wynosi 5 %, wg punktu 119b załącznika do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.2002 r. Stwierdzone u powoda zwiększenie kąta koślawości łokcia spowodowane jest przebyłym złamaniem kłykcia bocznego. Złamanie wyrostka łokciowego nie wpływa na odchylenia osi stawu łokciowego.

Zakres cierpień fizycznych w związku z doznany urazem ortopedycznym był znaczny w okresie pierwszych dwóch tygodni po zdarzeniu. Cierpienia te związane były z bólem towarzyszący złamaniu kości i zabiegiem operacyjnym.

W związku z przebyłym urazem ortopedycznym powód nie wymagał leczenia farmakologicznego.

W związku z przebyłym złamaniem wyrostka łokciowego lewej kończyny górnej powód wymagał dodatkowej pomocy rodziców (w zakresie takich czynności, jak mycie i ubieranie) w wymiarze ok. 2 godzin w okresie pierwszości 7 tygodni po wypadku, a następnie, po zdjęciu unieruchomienia gipsowego - przez okres 1 miesiąca, w wymiarze 1 godziny dziennie.

Proces leczenia ortopedycznego po urazie u powoda zakończył się. Rokowanie na przyszłość jest dobre.

(pisemna opinia biegłego J. F., k. 557-559)

Z punktu widzenia neurologii, w wyniku wypadku z dnia 9 maja 2015 roku, powód doznał urazu uogólnionego, w tym głowy, ze stłuczeniem mózgu.

U małoletniego powoda nie doszło do trwałych uszkodzeń tkanki mózgowej. W badaniu neurologicznym nie stwierdzono niedowładów i zaburzeń padaczkowych.

Powód wymagał leczenia Piractemamem, celem poprawy koncentracji i skupienia uwagi. Wydatek z tego tytułu to około 40 zł miesięcznie, w okresie jego przyjmowania, w trakcie opieki w Poradni Neurologii Dziecięcej.

Małoletni obecnie wymaga wizyt u neurologa – raz na 6 miesięcy. Powód wymaga okresowo badania EEG i w zależności od wyniku, podjęcia decyzji terapeutycznej. Ewentualne zalecenia lekowe mogą być zrealizowane przez lekarzy pediatrów.

(pisemna opinia biegłego M. N., k. 590-598)

Z punktu widzenia pulmonologii, w wypadku komunikacyjnym z dnia 9 maja 2015 roku, powód doznał stłuczenia płuc – pod postacią stłuczenia dwóch tj. 6 i 10 segmentów płuca lewego.

Długotrwały uszczerbek na zdrowiu powoda, wynikający z uszkodzenia tkanki płucnej, (bez niewydolności oddechowej), wynosi 10 %, na podstawie punktu 61a załącznika do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.2002 r.

Po zakończeniu leczenia szpitalnego małoletni nie wymagał dodatkowego leczenia. Proces leczenia powoda zakończył się podczas hospitalizacji.

Rokowania co do stanu zdrowia powoda a przyszłość są dobre.

(pisemna opinia biegłej A. M., k. 538-539)

Z punktu widzenia rehabilitacji medycznej, powód w przedmiotowym wypadku doznał stłuczenia mózgu, stłuczenia lewego płuca i złamania porzynosady bliższej kości łokciowej lewej.

Trwały uszczerbek na zdrowiu powoda, wynosi 6 %, na podstawie punktu 118a załącznika do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.2002 r. (złamania wyrostka łokciowego lewej kości łokciowej wygojonego z przykurczem wyprostnym stawu łokciowego i zanikami mięśniowymi przedramienia i ramienia).

Cierpienia fizyczne powoda początkowo były znaczne i spowodowane były bólem miejscowym, przeprowadzonym zabiegiem operacyjnej repozycji oraz stabilizacji 2 drutami i popręgiem oraz nieruchomieniem w ciężkim opatrunku gipsowym dłoniowo-ramiennym.

Po usunięciu gipsu w dniu 30.06.2015 r. zmniejszyły się do niewielkich z nasilaniem do miernych podczas ćwiczeń usprawniających zmierzających do zniesienia przykurczów w stawie łokciowym i nadgarstku.

Po wygojeniu rany i po usunięciu zespolenia wewnętrznego, powód wymagał wdrożenia w trybie pilnym kinezyterapii prowadzonej przez wykwalifikowanego fizjoterapeutę, w systemie ciągłym, do czasu uzyskanie maksymalnie możliwej poprawy (po 6 tygodniowym unieruchomieniu kończyny w gipsie dłoniowo - ramiennym u powoda powstały przykurcze w stawie łokciowym i nadgarstku). Z powodu odległych terminów na fizjoterapię refundowaną przez NFZ, powód był usprawniany co 2-gi dzień w prywatnym gabinecie fizjoterapii, w pozostałe dni wykonywał ćwiczenia z pomocą opiekuna wg wskazówek fizjoterapeuty oraz uczęszczał na basen.

Koszt jednej terapii obejmującej ćwiczenia usprawniające to 40 zł i masaż - 10 zł. Koszt 1 godziny korzystania z basenu wynosi średnio 13 zł.

Po opuszczeniu szpitala z powodu bólów łokcia lewego, powód przez 1-2 miesiące przyjmował doraźnie leki przeciwbólowe ogólnodostępne. Miesięczny koszt leków nie przekraczał 10 zł.

Z powodu unieruchomienia kończyny górnej lewej w opatrunku gipsowym dłoniowo-ramiennym, powód po opuszczeniu szpitala wymagał pomocy ze strony osób trzecich w czynnościach higienicznych, ubieraniu się oraz wszystkich codziennych czynnościach wymagających oburęczności, w wymiarze 3 godzin dziennie. Po odstawieniu gipsu, z powodu przykurczów w stawie łokciowym i nadgarstku nadal wymagał pomocy osób trzecich w w/w czynnościach codziennych w wymiarze 2 godzin dziennie. Od września 2016 r. powód, nie wymaga pomocy osób trzecich w w/w czynnościach.

Proces leczenia i rehabilitacji po złamaniu porzynyasady bliższej kości łokciowej lewej został zakończony z zadawalającym rezultatem. Deformacja stawu łokciowego i ograniczenie ruchomości mają charakter utrwalony, jednak w istotnym zakresie nie upośledzają sprawności ogólnej narządów ruchu powoda.

Ze względu na doznane w dniu 9 maja 2015 roku złamanie porzynyasady bliższej kości łokciowej oraz złamanie kłykcia bocznego kości ramiennej lewej około roku przed przedmiotowym wypadkiem, powód jest zagrożony szybkim rozwojem mian zwyrodnieniowych stawu łokciowego.

(pisemna opinia biegłej G. B., k. 613-618)

W aspekcie neuropsychologicznym, skutki zdarzenia z dnia 9 maja 2015 r. w niewielkim stopniu wpływają na funkcjonowanie powoda. Jego obecną kondycję psychiczną można ocenić jako dobrą. Samoistne procesy kompensacyjne zachodzące w mózgu połączone z koniecznością stałej nauki w szkole i innych zajęć wymagających sprawności intelektualnej doprowadziły do bardzo dużej poprawy jego funkcjonowania.

Aktualny potencjał intelektualny powoda jest w granicach wartości średnich - sprawność myślenia i rozwiązywania problemów powyżej przeciętnej.

U powoda utrzymuje się niewielkie osłabienie bezpośredniej pamięci zarówno wzrokowej jak i werbalnej oraz długotrwałej koncentracji uwagi. Można to uznać za konsekwencje przebytego urazu głowy doznanego w zdarzeniu z 9 maja 2015 roku. Najlepszą metodą na zmniejszenie tych deficytów jest kontynuacja nauki, ewentualna pomoc w postaci korepetycji oraz umożliwienie chłopcu rozwijanie zainteresowań.

Powód nie wymaga specjalistycznej terapii. Ewentualne problemy można zgłaszać i korygować w ramach opieki w Poradni P. - Pedagogicznej opiekującej się jego szkołą.

Rokowania na przyszłość co do stanu zdrowia psychicznego powoda należy uznać za dobre.

(pisemna opinia biegłego L. S., k. 541-542,)

Z punktu widzenia psychiatrii, konsekwencją doznanego przez powoda w wypadku z dnia 9 maja 2015 roku urazu czaszkowo – mózgowego jest pogorszenia funkcji poznawczych, a tym samym pojawienie się problemów z nauką, pogorszenie pamięci, koncentracji, uwagi.

Z powodu zaburzeń adaptacyjnych (które utrzymywały się u powoda przez ok. rok czasu, a następnie stopniowo się wycofywały) powód doznał długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 5 %, wg punktu 10 A załącznika do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.2002 roku.

Powód nie był leczony psychiatrycznie.

Z uwagi na dobre funkcjonowanie chłopca nie ma aktualnie wskazań do wizyt u psychiatry lub psychologa. Leczenie psychiatryczne jest dostępne w ramach NFZ, nie wymaga się skierowania do lekarza psychiatry.

Rokowania na przyszłość powoda są pozytywne.

(pisemna opinia biegłego K. F. – O., k. 621-626; ustna opinia uzupełniająca, e-protokół, k. 677, adnotacja – 00:02:29, k. 675v)

Z punktu widzenia chirurgii plastycznej, wskutek wypadku 9 maja 2015 roku, powód doznał pooperacyjni blizny lewego łokcia.

Stały uszczerbek na zdrowiu będący wynikiem istniejących zniekształceń bliznowatych okolicy lewego łokcia wynosi 2% - per analogiam do punktu 19A (uszkodzenie powłok twarzy – blizny i ubytki) załącznika do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku.

Blizna nie powoduje zaburzeń czynnościowych, jest blizną dojrzałą (od operacji mięły trzy lata) – nie wymaga ani leczenia ani specjalnej pielęgnacji.

Nie jest możliwe całkowite usunięcie istniejącej blizny ani na drodze leczenia operacyjnego, ani leczenia zachowawczego. Możliwości korekty chirurgicznej tzn. poprawy wyglądu blizny również są bardzo ograniczone, ponieważ blizna jest liniową blizną pooperacyjną. Ewentualny zabieg korekcyjny nie gwarantuje uzyskania trwałego dobrego rezultatu (zwięźnienia blizny), ponieważ blizna znajduje się w miejscu narażonym na ciągły ruch i może ulec wtóremu rozciągnięciu.

Zabiegi plastyczne zniekształceń pourazowych wykonywane są w oddziałach chirurgii plastycznej nieodpłatnie w ramach umowy z NFZ.

(pisemna opinia biegłego T. Z., k. 683-685)

W sprawie naruszenia zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym, zaistniałego w dniu 9 maja 2015 roku, w miejscowości G. (gm. Ż.), gdzie obrażeń ciała doznał K. R., tj. o czyn z art. 177 § 1 kk Komenda Powiatowa Policji w K. wszczęła dochodzenia, które postanowieniem z dnia 14 lipca 2015 roku umorzono, wobec braku znamion czynu zabronionego, na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.

(postanowienie o umorzeniu dochodzenia z 14.07.2015 r., k.27)

Pojazd marki F. (...) o nr rej. (...) w dniu 9 maja 2015 r. posiadał ubezpieczenie z tytułu odpowiedzialności cywilnej w pozwanym towarzystwie ubezpieczeniowym. W dniu 20 sierpnia 2015 r. powód zgłosił szkodę ubezpieczycielowi domagając się wypłaty zadośćuczynienia w wysokości 1.000.000,00 zł, odszkodowania za szkodę rzeczową w wysokości 3.805,98, odszkodowania za koszty opieki osób trzecich w okresie od 3 czerwca 2015 r. do 30 czerwca 2015 r. oraz od 2 lipca 2015 r. do 31 lipca 2015 r. w wysokości 6.272,00 zł oraz przyznania miesięcznej renty z tytułu zwiększonych potrzeb od sierpnia 2015 r. i na przyszłość w wysokości po 7.000,00 zł.

Zgłoszenie szkody zostało doręczone pozwanemu w dniu 25 sierpnia 2015 r. Pozwany odmówił wypłaty odszkodowania i przyjęcia odpowiedzialności za przedmiotowe zdarzenie szkodzące ze względu wyłączną winę rodziców K. R..

(pismo z (...) z 10.08.2015 r., k. 424; wezwanie do zapłaty z dnia 20.08.2015 r., k.242- 247 , wraz z potwierdzeniem odbioru, k.248, pismo pozwanego z 18.09.2015 r., k.249- 250)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów, w szczególności w oparciu o opinie biegłych sądowych i dokumentację medyczną oraz zeznania przedstawicielki ustawowej powoda.

Nie ulega wątpliwości, że dowód z opinii biegłych podlega ocenie przy zastosowaniu art. 233 § 1 k.p.c. - na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków (por. postanowienie SN z dnia 7 listopada 2000 r., I CKN 1170/98, OSNC 4/2001, poz. 64). Złożone w rozpoznawanej sprawie opinie biegłych sądowych: z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych oraz sporządzone przez lekarzy specjalistów w swoich dziedzinach, odznaczają się pełną przydatnością dowodową w świetle powołanych kryteriów, zaś wszystkie, zgłaszane przez strony wątpliwości i zastrzeżenia do wniosków opinii zostały wyczerpująco wyjaśnione w opiniach uzupełniających. Sporządzone zostały zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą specjalną. Biegli lekarze różnych specjalności, przy wydawaniu opinii, dysponowali dokumentacją lekarską powoda, jak również przeprowadzili stosowne badania przedmiotowe.

Biegli ocenili procentowy uszczerbek na zdrowiu w oparciu o załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz.U. Nr 234, poz. 1974).

W sumie, stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu powoda, ustalony łącznie, w oparciu o wszystkie powołane dowody z opinii biegłych sądowych lekarzy, wyniósł 13 %. Uszczerbek orzeczonej przez biegłego pulmonologa (10%), oraz psychiatrę (5%) został określony jako jedynie długotrwały.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje,

Na wstępie, należy zauważyć, że wbrew twierdzeniom strony pozwanej, w sprawie nie zachodzą okoliczności, które winny skutkować odrzuceniem pozwu. Rodzice powoda, nie muszą legitymować się zgodą sądu rodzinnego na występowanie w imieniu małoletniego w niniejszej sprawie. Zgodnie z treścią art. 98 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego rodzice są przedstawicielami ustawowymi dziecka pozostającego pod ich władzą rodzicielską. Jeżeli dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawy dziecka. Żadne z rodziców nie może reprezentować dziecka jedynie przy czynnościach prawnych między dziećmi pozostającymi pod ich władzą rodzicielską oraz przy czynnościach prawnych między dzieckiem a jednym z rodziców lub jego małżonkiem, chyba że czynność prawna polega na bezpłatnym przysporzeniu na rzecz dziecka albo że dotyczy należnych dziecku od drugiego z rodziców środków utrzymania i wychowania. Na gruncie niniejszej sprawy żadna z w/w sytuacji nie ma miejsca.

Powództwo zasługuje na uwzględnienie jedynie częściowo.

Zgodnie z art. 805 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę.

Na podstawie art. 822 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony.

Odpowiedzialność pozwanego wynika z ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152). Zgodnie z art. 34 ust. 1 wskazanej ustawy z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Stosownie do art. 35 ustawy, ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu.

Sprawca wypadku ponosi odpowiedzialność za jego skutki na podstawie art. 436 k.c. w związku z art. 435 k.c. W granicach odpowiedzialności sprawcy szkody za szkodę odpowiada pozwany Zakład (...).

Zgodnie z przepisem art. 362 k.c. jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności. Przyczynienie się poszkodowanego do powstania lub zwiększenia szkody ma miejsce wówczas, gdy szkoda jest skutkiem nie tylko zdarzenia, z którym ustawa łączy obowiązek odszkodowawczy innego podmiotu, ale także zachowania się samego poszkodowanego. Zachowanie się poszkodowanego jest więc w konstrukcji przyczynienia traktowane, jako adekwatna współprzyczyna powstania lub zwiększenia szkody (tak SN w wyroku z dnia 20 czerwca 1972 r., II PR 164/72, LEX nr 7098). U podłoża tej konstrukcji tkwi założenie, że jeżeli sam poszkodowany swoim zachowaniem wpłynął na powstanie lub

zwiększenie szkody, słusznym jest, by poniósł konsekwencje swego postępowania. Jak podkreśla Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie, przyczynienie się w ujęciu art. 362 k.c. oznacza, że pomiędzy zachowaniem poszkodowanego a szkodą istnieje adekwatny związek przyczynowy. Wina lub oczywista nieprawidłowość (albo ich brak) po stronie poszkodowanego podlegają uwzględnieniu przy ocenie, czy i w jakim stopniu przyczynienie uzasadnia obniżenie odszkodowania (por. wyrok SN z 29 października 2008 r., IV CSK 228/08, niepubl.).

Zgodnie z wypracowaną linią orzecniczą jeżeli małoletni poszkodowany przyczynił się do wypadku lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia może zostać zmniejszony stosownie do okoliczności, do których, wobec wyłączenia winy, zalicza się ocena zachowania dziecka wg miernika obiektywnej jego prawidłowości. Zastosowany wzorzec zachowania powinien uwzględniać rodzaj zdarzenia, wiek, stopień świadomości i rozeznania małoletniej osoby (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 września 1975 r., sygn. akt III CZP 8/75).

Kwestia przyczynienia się powoda do powstania szkody oraz stopień tego przyczynienia się były sporne. Według strony pozwanej, zachowanie małoletniego powoda oraz jego rodziców, którzy nie dopełnili w staranności w zakresie opieki i nadzoru nad małoletnim synem, stanowiły współprzyczynę szkody na poziomie 90%.

Z opinii biegłego z zakresu ruchu drogowego W. W. (2) wynika, stan zagrożenia został spowodowany zachowaniem małoletniego powoda, który włączając się do ruchu nie zachował szczególnej ostrożności, nie ustąpił pierwszeństwa pojazdowi mechanicznemu poruszającemu się po jezdni przez co doprowadził do kolizji z samochodem. Nie może również umknąć uwadze, że małoletni, nie powinien był bez opieki osoby dorosłej poruszać się rowerem po drodze publicznej.

Oceniając zachowanie kierującej, należy zauważyć, że poruszała się z prędkością niższą od dozwolonej w danym miejscu, a w momencie dostrzeżenia małoletniego, podjęła manewr obronny polegający na zmiennie toru jazdy - skręcie w lewo, celem ominięcia rowerzysty, który nadjeżdżał z prawej strony – jednakowoż nie doprowadziło to do uniknięcia uderzenia.

Zachowanie poszkodowanego bez wątpienia posiadało cechę obiektywnej nieprawidłowości oraz niezgodności z powszechnie przyjętym sposobem postępowania, tj. było obiektywnie sprzeczne z obowiązującymi przepisami ruchu drogowego, a przewinienia jakich się dopuścił, miały duży rozmiar i wagę. Nie mniej ocena stopnia przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody, nie powinna być dokonywana w oderwaniu od innych, istotnych w danym stanie faktycznym okoliczności, jak chociażby wiek powoda w chwili zdarzenia, stopień jego rozwoju intelektualnego, znajomość reguł ostrożności, a także okoliczności w jakich dziecko wychowywało się dotychczas.

Gdyby powód w dacie szkody był pełnoletni, to powództwo podlegałoby w całości oddaleniu na zasadzie art. 436 w zw. z art. 435 § 1 k.c. W przypadku 8-letniego dziecka, bez wątpienia świadomość nagannego zachowania lub grożącego mu niebezpieczeństw w pewnym stopniu już istnieje. Przedstawicielka ustawowa małoletniego zeznała na rozprawie, że syn przed wypadkiem był dzieckiem zdrowym i w pełni rozwiniętym, zdarzało się, że samodzielnie udawał się do rodziny, mieszkającej w sąsiedztwie. A zatem, miał on co najmniej ograniczoną świadomość tego jakie zasady panują w ruchu drogowym oraz z jakimi niebezpieczeństwami wiąże się wtargnięcie pod nadjeżdżający samochód. Kierowcy natomiast nie można przypisać żadnego zawinionego zachowania. (podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Łodzi - I Wydział Cywilny w wyroku z dnia 23 kwietnia 2015 r. I ACa 1565/14, gdzie stwierdził, że jeśli szkoda nastąpiła wyłącznie na skutek zachowania się poszkodowanego w rozumieniu art. 435 § 1 k.c., a był on wówczas osobą małoletnią, to stopień przyczynienia się a co za tym idzie ograniczenia obowiązku naprawienia szkody winien być znaczący. Zachowanie się małoletniego poszkodowanego, któremu z powodu wieku winy przypisać nie można (art. 426 k.c.), może stosownie do art. 362 k.c. uzasadniać zmniejszenie odszkodowania należnego od osoby odpowiedzialnej za szkodę na podstawie art. 436 k.c. Nie sposób obciążyć ubezpieczyciela, odpowiadającego w zastępstwie kierowcy ponoszącego odpowiedzialność na zasadzie ryzyka, który w jakikolwiek sposób nie zawinił w powstaniu szkody, w większym zakresie, niż 50%. Gdyby bowiem małoletni w dacie szkody był pełnoletni, to powództwo podlegałoby w całości oddaleniu na zasadzie art. 436 w zw. z art. 435 § 1 k.c.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, Sąd uznał przyczynienie się małoletniego do powstania szkody w 50%.

Podstawę zasądzenia zadośćuczynienia stanowi przepis art. 445 §1 k.c. w zw. z art. 444 §1 k.c.

Zadośćuczynienie jest formą rekompensaty pieniężnej z tytułu szkody niemajątkowej i obejmuje swym zakresem wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane, jak i te które mogą powstać w przyszłości. Ma w swej istocie ułatwić przezwycięzenie ujemnych przeżyć. Dzięki niemu winna zostać przywrócona równowaga, zachwiana wskutek popełnienia przez sprawcę czynu niedozwolonego. Ma ono charakter całościowy i winno stanowić ekonomicznie odczuwalną wartość. Wielkość zadośćuczynienia zależy od oceny całokształtu okoliczności sprawy w tym rozmiarze doznanych cierpień, ich intensywności, trwałości czy nieodwracalnego charakteru. Przy ustalaniu rozmiaru cierpień i ujemnych doznań psychicznych powinny być uwzględniane zobiektywizowane kryteria oceny, jednakże w relacji do indywidualnych okoliczności danego przypadku. Od osoby odpowiedzialnej za szkodę poszkodowany winien otrzymać sumę pieniężną, o tyle w danych okolicznościach odpowiednią, by mógł za jej pomocą zatrzeć lub złagodzić poczucie krzywdy i odzyskać równowagę psychiczną. Nie ma natomiast podstaw do uwzględnienia żądania w takiej wysokości, by przyznana kwota stanowiła ponadto, ze względu na swoją wysokość represję majątkową /vide: uchwała pełnego składu Izby Cywilnej SN z dnia 8 grudnia 1973 roku /OSNCP z 1974 r., poz. 145/.

Przy określeniu wysokości zadośćuczynienia Sąd miał na względzie, że wskutek wypadku i powstałych na jego skutek urazów, powód doznał cierpień fizycznych. Cierpienia te (w pierwszych tygodniach po wypadku, określone przez biegłych: ortopedę i rehabilitanta, jako znaczne) spowodowane były w głównej mierze dolegliwościami bólowymi związanymi z doznanymi urazami (złamaniem kości), niedogodnościami procesu leczenia (koniecznością przejścia zabiegu operacyjnego) i rekonwalescencji, w tym unieruchomieniem ręki w ciężkim opatrunku gipsowym dłoniowo – ramiennym.

Na odczucie trwałego dyskomfortu psychicznego powoda – osoby młodej, bez wątplenia wpływa także oszpecenie bliznami, które mają charakter trwały. Rokowania na przyszłość, co do obecności i wyglądu blizn są niepomyślne. Nie ma bowiem możliwości jakiegokolwiek, czy to chirurgicznego, czy zachowawczego leczenia, które doprowadziłoby do całkowitej ich likwidacji.

Sąd wziął również pod uwagę to, że przez około rok czasu po wypadku, u powoda utrzymywały się zaburzenia adaptacyjne, pogorszeniu uległy funkcje poznawcze, pojawiły się problemy z nauką, koncentracją, pamięcią. Nie mniej, jak wynika z opinii biegłych psychologa i psychiatry skutki zdarzenia w chwili obecnej w niewielkim stopniu wpływają na funkcjonowanie powoda, jego kondycja psychiczna jest dobra, sprawność myślenia powyżej przeciętnej, potencjał intelektualny w granicach średniej, a rokowania są pozytywne.

Bez wpływu na ocenę wysokości należnego powodowi zadośćuczynienia nie może pozostać również wielkość uszczerbku na zdrowiu związanego z przeżywanymi urazami, który jako został oceniony przez biegłych (ortopedę, rehabilitanta i chirurga plastycznego) jako **trwały** w 13 %, a długotrwały (przez biegłych pulmonologa i psychiatrę) na poziomie 15 %.

Podkreślenia wymaga fakt, iż mimo, że rokowania co do stanu zdrowia powoda obecnie są dobre, nie można wykluczyć, że w przyszłości – z racji rodzaju doznanego urazu kostnego, istnieje zagrożenie szybkiego rozwoju zmian zwyrodnieniowych stawu łokciowego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd stanął na stanowisku, że odpowiednią wartością zadośćuczynienia będzie kwota 50'000 zł. Uwzględniając przyjęty 50% stopień przyczynienia się powoda do powstania szkody, należało zasądzić **25'000 zł.**

Z w/w względów powództwo z zakresie pozostałej żądanej przez powoda kwoty zadośćuczynienia, Sąd oddalił.

Żądanie odsetek było uzasadnione na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 455 k.c.

Wezwanie do zapłaty, w zakresie kwoty zadośćuczynienia nastąpiło pismem przedsądowym doręczonym pozwanemu w dniu 25 sierpnia 2015 r. Sąd, uznał, że od tego dnia pozwany poinformowany o żądaniu, pozostawał w opóźnieniu, z jego zapłatą. Sąd zasądził odsetki ustawowe od dnia 25 sierpnia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 r., zaś od 1 stycznia 2016 r. (wobec zmiany brzmienia art. 481 k.p.c.) odsetki ustawowe za opóźnienie, do dnia zapłaty.

Renta z tytułu zwiększenia się potrzeb poszkodowanego (art. 444 § 2 k.c.) dotyczy sytuacji, gdy w wyniku doznanej szkody istnieje konieczność ponoszenia wyższych kosztów utrzymania w zakresie usprawiedliwionych potrzeb w porównaniu do stanu sprzed wyrządzenia szkody. Tu wyrównuje się koszty stałej opieki pielęgniarstwa, odpowiedniego wyżywienia, koszty stałych konsultacji medycznych i leków. Przyznanie renty z tego tytułu nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany te potrzeby faktycznie zaspokaja i ponosi związane z tym wydatki.

Powód pierwotnie dochodził z tego tytułu kwoty po 3'240 zł miesięcznie na którą miały składać się: koszty opieki osób trzecich, leczenia i rehabilitacji, dojazdów do placówek medycznych oraz koszty psychoterapii.

W pozwie roszczenia powoda w zakresie renty zostały zgłoszone od 1 sierpnia 2015 roku (punkt 2 pozwu k.4), co oznacza iż sąd nie mógł objąć badaniem i wyrokowaniem kwestii renty za wcześniejszy okres, wobec treści art.321k.p.c.

W ocenie Sądu roszczenie powoda w zakresie renty na zwiększone potrzeby należy oceniać w aspekcie czterech przedziałów czasowych, tj. w okresie od 1 sierpnia do 31 grudnia 2015 r., w okresie od 1 stycznia do 30 marca 2016 roku, w okresie od 1 kwietnia do 31 sierpnia 2016 roku oraz w okresie od 1 września 2016 roku do 28 lutego 2017 roku do kiedy pismem z dnia 27 lutego 2018 roku zostało ograniczone żądanie renty.(pismo k.658).Jednocześnie powód w wymienionym piśmie na k.661 szczegółowo wskazał jakich kosztów i z jakiego tytułu domaga się w ramach roszczenia rentowego.

W ramach zwiększonych potrzeb wywołanych skutkami wypadku z dnia 9 maja 2015 roku, w ramach renty na zwiększone potrzeby za okres od 1 sierpnia do 31 grudnia 2015 r., należało uwzględnić:

- koszty sprawowania opieki nad powodem przez osoby trzecie – uzasadnione w świetle opinii biegłego ortopedy i rehabilitanta w wymiarze 2h dziennie przy zastosowaniu stawki 8zł/h (2hx8zł/hx30dni=480zł)
- koszty zakupu leków – 30zł
- koszty rehabilitacji – 500zł
- koszty basenu –52zł
- koszty dojazdów – 200zł
- koszty psychoterapii – 1000zł

Łącznie potrzeby powoda, pozostające w związku z wypadkiem z 9 maja 2015 roku, w okresie od **1 sierpnia do 31 grudnia 2015**, zwiększyły się o kwotę 2'264 zł miesięcznie.

Mając jednak na uwadze przyjęty 50% stopień przyczynienia się powoda do powstałej szkody, należało na rzecz powoda zasądzić za ten okres po 1'132 zł miesięcznie.

W ramach zwiększonych potrzeb powoda wywołanych wypadkiem, w okresie od 1 stycznia do 31 marca 2016 roku, należało uwzględnić:

- koszty sprawowania opieki nad powodem przez osoby trzecie – uzasadnione w świetle opinii biegłego ortopedy i rehabilitanta w wymiarze 2h dziennie przy zastosowaniu stawki 8zł/h (2hx8zł/hx30dni=480zł)

- koszty zakupu leków – 30zł
- koszty dojazdów – 200zł
- koszty psychoterapii – 1000zł

Łącznie potrzeby powoda, pozostające w związku z wypadkiem z 9 maja 2015 roku, w okresie **1 stycznia do 31 marca 2016 roku**, zwiększyły się o kwotę 1'710 zł miesięcznie. Mając jednak na uwadze przyjęty 50% stopień przyczynienia się powoda do powstałej szkody, należało na rzecz powoda zasądzić za ten okres po 855 zł miesięcznie.

W ramach zwiększonych potrzeb powoda wywołanych wypadkiem, w okresie od 1 kwietnia do 31 sierpnia 2016 roku, należało uwzględnić:

- koszty sprawowania opieki nad powodem przez osoby trzecie – uzasadnione w świetle opinii biegłego ortopedy i rehabilitanta w wymiarze 2h dziennie przy zastosowaniu stawki 8zł/h ($2 \times 8 \text{zł} / \text{h} \times 30 \text{dni} = 480 \text{zł}$)
- koszty zakupu leków – 30zł

Łącznie potrzeby powoda, pozostające w związku z wypadkiem z 9 maja 2015 roku, w okresie **od 1 kwietnia do 31 sierpnia 2016 roku**, zwiększyły się o kwotę 510 zł miesięcznie. Mając jednak na uwadze przyjęty 50% stopień przyczynienia się powoda do powstałej szkody, należało na rzecz powoda zasądzić za ten okres po 255 zł miesięcznie.

W ramach zwiększonych potrzeb powoda wywołanych wypadkiem, w okresie od **1 września 2016 roku do 28 lutego 2017 roku**, należało uwzględnić koszty zakup leku nootropil co daje 30 zł miesięcznie.

Mając jednak na uwadze przyjęty 50% stopień przyczynienia się powoda do powstałej szkody, należało na rzecz powoda zasądzić za ten okres po 15 zł miesięcznie.

Ustalając wysokość kosztów opieki osób trzecich, sąd wziął pod uwagę to że pomoc była świadczona przez osoby bliskie. Zdaniem Sądu wysokość stawki godzinowej za opiekę świadczoną przez niewykwalifikowane osoby bliskie należy odnieść do stawek netto minimalnego wynagrodzenia. Na rynku usług świadczonych przez niewykwalifikowane osoby, zwykle obowiązują stawki odpowiadające stawkom netto minimalnego wynagrodzenia. Zwykle dotyczy to usług w zakresie opieki nad dziećmi, osobami starszymi, sprzątania. Pamiętać należy, iż osoby bliskie nie wykonują pracy w sposób zarejestrowany, co oznacza iż nie ponoszą kosztów z tytułu ubezpieczenia społecznego, składek zdrowotnych i podatku dochodowego. Zastosowanie zatem w tej sytuacji stawek wynikających z tabel profesjonalnych podmiotów świadczących usługi opiekuńcze byłoby nieuzasadnionym przysporzeniem na rzecz powoda, ponieważ obok wartości usługi opiekuńczej zawierałoby koszty pracy z tym związane, które nie zostały faktycznie poniesione. Dlatego Sąd oparł się o stawki wynikające z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 września 2014 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2015 r. (Dz.U. 2014 poz. 1220) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 września 2015 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2016 r. (Dz. U. 2015 poz. 1385) i przyjął, że średnia stawka za godzinę pracy opiekuna wynosiła 8 złotych.

W pozostałym zakresie żądanie renty podlegało oddaleniu, jako że nie znajduje uzasadnienia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Ograniczenie powództwa w zakresie dochodzonej renty, nie prowadziło do umorzenia postępowania w tym zakresie, wobec tego że nie było połączone z decyzją procesową o cofnięciu powództwa.

Raty renty, stają się wymagalne sukcesywnie, stąd odsetki od uchybienia terminu płatności każdej z nich.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., dokonując ich stosunkowego rozdzielenia.

Na koszty poniesione przez powoda składało się wynagrodzenie pełnomocnika, w kwocie 14.400 zł oraz 17 zł opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa (łącznie 14'417 zł).

Koszty poniesione przez pozwanego, w łącznej kwocie 15'126,15zł obejmowały: wynagrodzenie pełnomocnika, w wysokości 14'400 zł, 17 zł opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa oraz wydatki na poczet wynagrodzenia biegłych sądowych w łącznej kwocie 709,15 zł.

Powód wygrał sprawę w 11 %, w takim też stosunku, odpowiadającym kwocie 1'585,87 zł przysługuje mu zwrot od pozwanego, faktycznie wyłożonych, kosztów procesu (14'417 zł x 11 %).

Natomiast stronie pozwanej, która wygrała proces w 89 %, przysługuje zwrot odpowiednio kwoty 13'462,27 (15'126,15zł. x 89 %)

Różnica tych dwóch wielkości stanowi kwotę 11'876,40 zł którą Sąd, stosownie do przepisu art. 100 zd.1 k.p.c., zasądził na rzecz strony pozwanej od powoda, jako odpowiedzialnego, we wskazanym wyżej stosunku, za wynik sporu.

W toku procesu, w związku ze zwolnieniem powoda od kosztów sądowych w całości powstały nieuiszczone koszty sądowe, obejmujące wydatki na poczet wynagrodzenia biegłych sądowych w wysokości 15'868,84zł. Obowiązkiem ich poniesienia, stosownie do dyspozycji art. 113 ust. 1 i 2 pkt 1 u.k.s.c., należało obciążyć strony, proporcjonalnie do tego w jakiej części każda z nich wygrała i odpowiednio – przegrała proces, co odpowiada kwocie 1'745,23 zł obciążającej pozwanego, który przegrał w 11 % oraz kwocie 14'123,61 zł, której obowiązek poniesienia spoczywa na stronie powodowej, jako przegrywającej w 89 % (Sąd nakazał ściągnąć w/w kwotę od powoda z zasądzonego na jego rzecz świadczenia)

Sąd nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi, na rzecz pozwanego kwotę 2'090,85 zł, tytułem zwrotu niewykorzystanej zaliczki na poczet wydatków

(pozwany łącznie wpłacił 2'800 zł, z czego wykorzystano 709,15 zł).

Sąd nie znalazł podstaw do nieobciążania powoda kosztami procesu oraz wydatkami Skarbu Państwa poniesionymi w sprawie mniejszej. Pamiętać należy, iż powód korzystał z profesjonalnej pomocy prawnej, był świadomy konsekwencji związanych z oddaleniem powództwa w całości lub w części. Zgłoszenie powództwa w wysokości opisanej w pozwie w sytuacji kiedy pozwany kwestionował zasadę odpowiedzialności na etapie postępowania likwidacyjnego, obciążone było ryzykiem nie uwzględnienia żądań w całości lub znacznej części na skutek uznania co najmniej przyczynienia do powstania szkody.